

Motion till riksdagen

1988/89:Sk50

av Kjell Johansson m.fl. (fp)

med anledning av prop. 1988/89:132 om särskild
vinstskatt, m.m.

Regeringen har nu lagt fram den proposition om en särskild vinstskatt som aviserades på nyårsafton och i en skrivelse 1988/89:72 till riksdagen. I propositionen föreslås att en särskild vinstskatt skall tas ut fr. o. m. 1989. Skatten skall utgå med 15 procent av beskattningsunderlaget och betalas till staten. I propositionen föreslås också att fribeloppet, under vilket ingen vinstdelningskatt till löntagarfonderna och heller inte den nya vinstskatten utgår, skall höjas från 1 milj. kr. till 2 milj. kr.

Vi har inga invändningar mot den sistnämnda förändringen av fribeloppet, även om vårt principiella motstånd mot löntagarfonderna naturligtvis kvarstår.

Däremot anser vi att riksdagen bör avslå propositionens förslag om den särskilda vinstskatten. Vi yrkade redan när skrivelsen kom att så borde ske.

I regeringens finansplan från i januari skriver finansministern att "skattehöjningar bör inte användas som finanspolitiskt instrument." Vi instämmer i denna inställning. Tyvärr var det endast tomma ord: innan denna finansplan hade lämnat tryckpressarna kom ett annat meddelande från Rosenbad, nämligen det om den särskilda vinstskatten för 1989. De anförda skälen går ut på att företagens lönebetalningsförmåga måste minskas i det överhettade konjunkturläget för svensk industri.

Skatten motiveras alltså med konjunkturargument, men har i själva verket ett helt annat syfte.

Syftet är att tillfredsställa LO. I ett ögonblick av öppenhet skrevs t. o. m. detta i finansutskottets nyligen behandlade betänkande om den ekonomiska politiken. "Förslaget har även mottagits väl av flera arbetstagarorganisationer." (sid 29)

Sådana bevis för korporativism brukar försöka döljas och även för vinstskatten finns alltså andra motiv påklistrade.

Men de påklistrade skälen är föga övertygande. En extra vinstskatt eller likviditetsindragning har prövats förr som metod att dämpa lönekraven. Det fungerade inte då och det kommer inte att fungera nu heller. All erfarenhet och inte minst kraven i årets avtalsrörelse visar tvärtom att det verkligen inte blir fråga om några särskilt återhållsamma krav bara för att regeringen inför ytterligare en skatt.

Effekten blir i stället en helt annan. Bristen på långsiktigt stabila spelregler blir allt tydligare. Vinstskatten uppfyller inte ens lägt ställda krav på stabilitet och långsiktighet i de ekonomiska spelreglerna. Det visar att regeringen har

dålig förståelse för företagandets villkor – man motverkar långsiktighet och uppmuntrar till kortsiktighet i kalkylerna.

Det finns i detta sammanhang skäl att betona att plötsliga förändringar av detta slag i företagsbeskattningen är särskilt negativa i Sverige där en stor del av företagsamheten har utlandsanknytning. Förståelsen utomlandsför varför t. ex. ett svenskt dotterbolag plötsligt drabbas av en extra skatt samtidigt som diskussionen i övrigt handlar om sänkta skattesatser torde vara minimal. Instabila spelregler av detta slag kan därför göra det svårare att få utländska investeringar till Sverige.

I propositionen benämns denna nya skatt som "tillfällig". Hur tillfällig den faktiskt blir är det för tidigt uttala sig om. Men även om den bara gäller ett år, förändrar detta inte vår kritik av förslaget. Förslaget om den särskilda vinstskatten är ett orimligt sätt att bedriva stabiliseringspolitik som närmast kan ses som ett tydligt erkännande att den egna ekonomiska politiken hade bort vara stramare för att i tid motverka överhettningstendenserna.

Till yttermera visso har beslutsgången inte varit den som kan krävas då regeringen lägger förslag om nya skatter. Som lagrådet påpekar har förslaget inte varit föremål för remissbehandling i enlighet med 7 kap. 2§ regeringsformen. Lagrådet skriver: "En sådan behandling skulle i detta fall ha varit av särskilt värde med hänsyn till att förslagen delvis berör komplicerade frågor." Vi instämmer i lagrådets kritik.

Riksdagen bör avslå regeringens förslag om vinstindragning.

Hemställen

Med anledning av det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vinstindragningar och avslår regeringens proposition 1988/89:132 i denna del.

Stockholm den 5 april 1989

Kjell Johansson (fp)

Britta Bjelle (fp)

Leif Olsson (fp)

Ingrid Hasselström Nyvall (fp)

Anne Wibble (fp)